

Theo tôi, phĩ m chĩ t con ngĩĩ i Viĩ t Nam đĩ t đĩ nh cao nhĩ t ĩ nĩ a sau cĩ a thĩ i kĩ Phĩp thuĩ c. Còn đĩ nĩ lĩm thĩ p nhĩ t, bĩ tha hóa tĩ hĩ i nhĩ t là ĩ nĩ a sau cĩ a cuĩ c “Cĩch mĩ ng Vĩ sĩ n”, tĩ c chĩnh là nhĩ ng nĩm thĩng hiĩ n nay.

(Gĩp ý cĩng nhĩ lý luĩ n Hĩ Sĩ Phu qua bài Vĩng bĩ n tĩ đĩu?)

Ngày 10 thĩng 2, trĩn mĩ ng Bauxite Viĩ t Nam cĩ bài Vĩng bĩ n tĩ đĩu? (1) Cĩ nhĩ lý luĩ n Hĩ Sĩ Phu, “Mĩ n đĩm cĩng nhĩ Sĩ hĩ c Dĩĩ ng Trĩng Quĩ c” vĩ “phĩ m chĩ t con ngĩĩ i Viĩ t Nam”. Theo ĩng Hĩ Sĩ Phu, trĩng thĩ kĩ vĩ a qua, phĩ m chĩ t con ngĩĩ i Viĩ t Nam cĩ khi cao, khi thĩ p. Ơĩng nĩi:

Theo tôi, phĩ m chĩ t con ngĩĩ i Viĩ t Nam đĩ t đĩ nh cao nhĩ t ĩ nĩ a sau cĩ a thĩ i kĩ Phĩp thuĩ c. Còn đĩ nĩ lĩm thĩ p nhĩ t, bĩ tha hóa tĩ hĩ i nhĩ t là ĩ nĩ a sau cĩ a cuĩ c “Cĩch mĩ ng Vĩ sĩ n”, tĩ c chĩnh là nhĩ ng nĩm thĩng hiĩ n nay.

Phĩ m chĩ t con ngĩĩ i Viĩ t Nam hiĩ n nay đĩĩ c ĩng ghi nhĩ n nhĩ sau:

Hĩy nhĩn vĩo thĩ c tĩĩ n xĩ hĩ i: Cĩ bao giĩ ngĩĩ i Viĩ t Nam lĩi thĩ ĩ trĩĩ c nguy cĩ vĩng quĩ c, nguy cĩ bĩ đĩĩng hĩ nhĩ bĩy giĩ? Cĩ bao giĩ sĩ thĩ ĩ trĩĩ c đĩu khĩ cĩ a đĩĩng loĩ i, sĩ đĩm chĩm, bĩm chĩ t nhĩu dĩ dĩng nhĩ cĩ m bĩ a, sĩ nhĩ nhĩng mĩ t gĩ c, sĩ phĩ bày thĩ tĩn, sĩ vĩnh vĩc rĩ m đĩ i, sĩ hĩnh hĩ ngĩĩ i yĩu nĩĩ c mĩ t cĩch ngĩng nhĩn, sĩ nĩ nh bĩ kĩ nĩ i xĩm vĩ ngoĩ i xĩm... Ơĩ đĩĩ c tĩn vĩnh trĩĩ c thĩnh thĩĩn bĩ ch nhĩ t nhĩ bĩy giĩ? Cĩ bao giĩ sĩ thĩnh thĩ t lĩi thĩu sĩ giĩ đĩ i, ngĩĩ i lĩĩng thĩĩn lĩi sĩ kĩ gĩn mĩnh, ngĩĩ i yĩu nĩĩ c lĩi bĩ lĩp vĩ, bĩ c thĩ c giĩ lĩi bĩ cĩĩ i khĩnh, cĩng lý lĩi bĩ nhĩ o bĩng mĩ t cĩch thĩ m hĩ i nhĩ bĩy giĩ?

Tĩ nhĩng ghi nhĩn trĩn, ĩng Hĩ Sĩ Phu đĩ tĩ i kĩ t luĩ n là con ngĩĩ i Viĩ t Nam hiĩ n bĩ “mĩ t gĩ c hoĩn tĩn” hay “vĩng bĩ n tuyĩ t đĩ i”. Vĩ đĩ t cĩu hĩ i “Vĩng bĩ n tĩ đĩu?” Trĩng khi “mĩ n đĩm” vĩ cĩu trĩ lĩi, ĩng đĩ đĩ a vĩo vĩn hĩ c, sĩ hĩ c, trĩĩ t hĩ c, tĩn nhĩng thĩ trĩ u tĩĩng khĩ nĩ m bĩ t. Vĩ thĩ, tĩi khĩng đĩm phĩ n bĩc ý kĩĩ cĩ a ĩng Hĩ, chĩ xĩn gĩp vĩ ĩng vĩi yĩ thĩ thĩĩn đĩ trĩ lĩi cĩu hĩ i “Vĩng bĩ n tĩ đĩu?”

V i nhà báo chúng tôi, th ng không quen lý lu n cao siêu tr u t ng, mà ch tìm gi i đáp ngay t nh ng gì th y đ c hàng ngày, nh t là th i s . Cho nên, tr c khi góp ý, xin m i ông đ c m y đo n trích d ch sau đây t bài “Out of Touch, Out of Time” c a nhà báo Thomas L. Friedman vi t t Cairo, sau khi nghe ông Mubarak đ c di n văn chót vào đêm 10 tháng 2, đăng trên The New York Times ngày 11 tháng 2, 2011 (2):

“L i c a ông Mubarak và Suleiman nói v i nh ng ng i bi u tình đòi dân ch không th nào xúc ph m h n: “Hãy tin chúng tôi. Chúng tôi s thi hành ti n trình c i t t b y gi . M i ng i có th v nhà, tr l i làm vi c và ch m đ t đ cho m y đài truy n hình ngo i qu c qua v tinh – nh Al Jazeera – làm cho b c xúc nh th . Đ ng th i, đ ng đ cho th ng cha Obama ch th cho ng i Ai C p t hào chúng ta ph i làm gì”.

“Bài b n này hoàn toàn xa r i th c t cu c n i d y đòi dân ch t i Qu ng tr ng Tahrir, đó hoàn toàn là cu c t giành quy n sau m t th i gian dài b áp b c, nhân dân không ch u s h i n a, không đ t do c a mình b t c đo t n a, và không ch u đ các nhà lãnh đ o c a mình làm nh c n a, nh đã nói v i h trong 30 năm r ng h ch a s n sàng cho ch đ dân ch . Th t v y, phong trào dân ch Ai C p là t t c nh ng gì Hosni Mubarak nói r ng nó không ph i nh v y: cây nhà lá v n, không m i m t và chính hi u Ai C p. Các s gia t ng lai s vi t v nh ng th l c l ch s l n lao đã t o ra giây phút này, nh ng nh ng m u chuy n nh g p đ c t i Qu ng tr ng Tahrir cho th y t i sao không th ng n ch n đ c nó.

“Tôi đã dành ra m t ph n bu i sáng t i qu ng tr ng đ quan sát và ch p hình m t nhóm sinh viên tr Ai C p đeo găng plastic, nh t rác b ng c hai tay và g n găng h t rác b vào nh ng bao plastic màu đen, đ gi cho n i này đ c s ch s . Đi u này làm tôi xúc đ ng, nh t là b i vì h n m t l n, tôi đã trích d n câu cách ngôn trong m c c a tôi, là “trong l ch s th gi i không m t ai mang xe thuê đi r a bao gi ”. Tôi dùng nó đ nói r ng cũng không bao gi có ai r a m t đ t n c đi thuê – và trong th k qua ng i R p đã ph i thuê đ t n c h t vua chúa, đ c tài và các th l c th c dân. Vì v y, h đã không thèm r a chúng.

“Ng i Ai C p đã ng ng đi thuê, ít nh t t i Qu ng tr ng Tahrir, n i có treo m t bi u ng h m Th Năm, vi t: “Tahrir – n i t do duy nh t t i Ai C p”. Tôi ti n t i m t trong nh ng c u có nhi m v h t rác – Karim Turki, 23 tu i, t ng làm vi c t i m t ti m săn sóc da – và h i: “T i sao anh đã tình nguy n làm vi c này?” Anh v i v tr l i b ng th ti ng Anh đ t đo n: “Đây là đ t

tôi. Đây là n c tôi. Đây là nhà tôi. Tôi s làm s ch c Ai C p khi Mubarak ra đi”. Quy n s h u là th th t đ p.

“Khi r i đ ng rác, tôi g p ba ng i đàn ông có v giàu có và h mu n nói. M t trong s là Ahmed Awn, 31 tu i, gi i thích r ng anh khá đ ch u v tài chánh, và ngay c ch u thi t h i n u v xáo tr n đây ti p t c, nh ng anh mu n tham đ vì nh ng lý do quan tr ng h n ti n b c nhi u. Anh nói, tr c v n i đ y này, “Tôi đã không hãnh di n nói v i ng i khác tôi là ng i Ai C p. Hôm nay, v i nh ng gì x y ra t i đây” t i Qu ng tr ng Tahrir, “Tôi có th hãnh di n l i nói tôi là m t ng i Ai C p”.

“S nh c nhã là tình c m m nh nh t c a loài ng i, và v t qua nó là tình c m m nh th nh c a loài ng i. Đó là m t ph n l n c a nh ng gì đang di n ra đây.

“Sau cùng, trong khi qua c u sông Nile r i kh i qu ng tr ng, m t ng i Ai C p ăn m c sang tr ng ch n tôi l i – m t đ c gi c a Times – đang làm vi c t i Saudi Arabia. Ông ta cùng đi v i v và hai con trai. Ông k là ông t i Cairo hôm Th Năm đ đ a hai con t i nhìn, nghe, c m và s Qu ng tr ng Tahrir. Ông nói: “Tôi mu n nó là đ u n trong tâm kh m chúng”. Có v đây là cách c a ông ta đ b o đ m r ng ch đ chuyên ch này không bao gi tr l i. Đây là nh ng ng i mà ông Mubarak lên án r ng h đã hoàn toàn b khu y đ ng b i ng i n c ngoài. S th t, phong trào Tahrir là m t trong nh ng đ i u xác th c nh t, nhân b n nh t đ đòi nhân ph m và t do mà tôi t ng ch ng ki n”.

Đó là nh ng ghi nh n c a Friedman đ m tr c khi Mubarak ch u t ch c. Sau đây là ghi nh n c a nhà báo Roger Cohen hôm sau ngày Mubarak ra đi, cũng liên h t i chuy n h t rác t i Qu ng tr ng Tahrir (3):

“Kamal, 26 tu i, có v hãnh di n trong b hijab (khăn che kín đ u tóc và chung quanh c nh ng h m t) m u h ng. Cô đ ng c nh m t bi u hi u vi t: “Xin l i làm phi n, chúng tôi đang xây đ ng Ai C p”. Đ c h i t i sao quét đ ng, cô nói: “T t c b i b m là quá kh . Chúng tôi mu n thanh toán cái cũ và b t đ u làm s ch”.

Ông Mahmoud Abdullah, m t nhà hóa h c đã v h u chen vào, ch cô và nói v i tôi: “Đây là m t th h r t quý. H đã làm đ i u chúng tôi không làm đ c”.

Ai rĩa xe thuê?

Tác Giả: Đinh Tác Thác

Thứ Sáu, 18 Tháng 2 Năm 2011 08:59

Sau đây là ghi nhán cáa nhà báo Kathy Lally cáa Washington Post, vá mát anh tên là Elennen, sau ngày Mubarak tá chác (4):

“Mái Thá Sáu trong cuác phán đái tái Cairo, Elennen đáu cáng vái gia đánh tái đáng tái Quáng tráng Tahrir. Mát anh em đáng hao vá tá Saudi Arabia đá cá mát tái đáó; nháng ngái há hàng khác vá tá Morocco.

Anh nái: “Náu tái kháng tái, tái cám tháy tái kháng xáng đáng là ngái Ai Cáp”.

Anh tái đáó, cáng vái và vì máy đáa con gái cáa anh. Vá Elennen là ngái Algeria, và các con cáa há tháng nhán mình là ngái Algeria, xáu há vì Ai Cáp và sá nghèo khá cáng hán mán cáa nó. Báy giá há cám tháy nhá là nháng công dân cáa mát nác can đám và háng mánh, và tá mình tuyên bá hoàn toàn là ngái Ai Cáp, khián Elennen gán khóc mát lán náa”.

*

Đán đây, dù cháa gáp ý, chác ông Hà cũng đá biát ý cáa tái. Tá hán thá ká qua, cáng nhá ngái dân Ai Cáp, ngái dân Viát Nam đáu có làm chá đát nác mình, há là ngái thuê nác tá vua chúa, thác dân, và đác tài. Khi đát nác chá nhá cái xe thuê, há đáu cán sán sóc, và thát ra, cáng kháng có quyán sán sóc, vì đáó là quyán cáa chá, kháng phái cáa ngái thuê.

Tái sao phám chát con ngái Viát Nam đát đám cao nhát tá náa sau thái ká Pháp thuác, và hián đáng á giai đáng ná tháp nhát?

Tánh hình thá giái tá sau Đá nhát đán sau Đá nhá Thá chián táo cho ngái dân Viát Nam mát há váng. Đáó là sá kián ông thác dân chá xe bá đát quá, có thá sáp quy tián, ngái thuê xe có thá trá thành chá nhán cái xe mình đáng dùng; trác sau gái cáng là cáa mình, nán bát đáu sán sóc nó, tán táy vái nó. Đây là giai đáng ná phám chát con ngái Viát Nam đát cao đám. Sang tráng có thá gái là “Thá há vàng”. Dân dá hán, có thá có nháng cách gái bá bã khác.

Nh ng t i sao i là “vàng?” Vì khi ông ch th c dân quy tiên, trong m t th i gian, qu th t ng i dân Vi t Nam c m th y quy n s h u chi c xe v tay mình. C m t th h đã s n sàng hy sinh, sẵn sóc, b o v nó. Đó là th tình c m gi ng nh ng i dân Ai C p c m nh n khi vào năm 1952, ông Nasser không ch u thuê n c Ai C p t Vua Farouk n a. Nh ng hai năm sau, khi ông Nasser ban hành Hi n pháp, quy đ nh Ai C p là n c xã h i đ c đ ng, ng i dân Ai C p tr i là ng i thuê n c t đ ng c m quy n, cho đ n ông ch cu i cùng là Mubarak. Ng i dân Vi t Nam cũng v y, sau th i gian t ng mình là ch nh n, cái xe n c đã chính th c (Hi n pháp quy đ nh h n hoi) là v t s h u c a ai khác. Ng i dân v n là ng i đi thuê. Tr c kia thuê c a th c dân, vì nó m nh, đành ch u. B y gi ph i thuê t “ng i nhà”, t c h i. Mu n s ng ch còn cách bi t s và ch u nh c. “Tôi bi t s nên tôi t n t i”. Trong l ch s nh n lo i, có th h nh c nh ã nào đ c m nh danh là “Th h vàng”? Có cu c s ng nh c nào đ t ph m ch t cao? Đó là lý do ph m ch t con ng i Vi t Nam đi t ch cao nh t xu ng ch th p nh t.

Không ph i ch thuê n c. M i ng i dân còn là ng i thuê chính b n thân mình. Ông Hà Sĩ Phu đã có l n công khai ph n n n không hi u sao b n thân mình c b nhà c m quy n phi n hà, qu y nhi u. Làm nh v y vì l m t ng ông là ch b n thân mình. Đ u óc đ nghĩ, mi ng đ phát bi u, tay đ vi t, chân đi i, t t c nh ng th y đ u là b ph n c a c th , nh ng không ph i ông, mà ng i ta có quy n đ nh đo t v c th ông, nh theo dõi, đ ng xe, b t gi , bu c t i, b tù, “đ t qu ”, hay “t sát”. Ông không đ c quy n đ nh đo t c th ông, v y nó không thu c v ông. Ông ch là ng i thuê. Thuê xe màu đ mà t ý s n xanh, ráp thêm loa, g n thêm còi, b ch xe b t “làm vi c” là đúng. Không mu n “làm vi c” thì c buông th , s ng nh nh ng gì ông đã ghi nh n trong đi m l m hi n nay.

M y nhà báo M có m t t i Qu ng tr ng Tahrir t i 10 và 11 tháng 2 đã ghi đ c tâm tr ng c a m y ng i Ai C p t ng c m th y nh c nh ã là ng i Ai C p. T ng Giám m c Ngô Quang Ki t cũng đã có l n phát bi u t ng t : Khi ra n c ngoài, ông c m th y nh c nh ã là ng i Vi t Nam. Đi u gì đã khi n nh ng ng i Ai C p đang t nh c nh ã đ i sang hãnh di n, vui m ng t i phát khóc đ c làm ng i Ai C p? Đó là s ra đi c a ông Mubarak, và đ ng c a ông h t c m quy n.

Đi u gì s khi n nh ng ng i nh ông Ngô Quang Ki t i c m th y hãnh di n là ng i Vi t Nam?

Hy v ng đã góp đ c vài ý m n cho câu h i “Vong b n t i đâu?”

Ai r   a xe thu  ?

T  c Gi  7843;: Đ  nh T   Th  c

Th  7913; S  225;u, 18 Th  225;ng 2 N  259;m 2011 08:59

Theo Bauxite Việt Nam